

II

(Muut kuin lainsäätämismääräyksessä hyväksyttävät säädökset)

SUOSITUKSET

NEUVOSTON SUOSITUS (EU) 2021/961,

annettu 14 päivänä kesäkuuta 2021,

**koordinoidusta lähestymistavasta vapaan liikkuvuuden rajoittamiseen covid-19-pandemian johdosta
annetun suosituksen (EU) 2020/1475 muuttamisesta**

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 21 artiklan 2 kohdan, 168 artiklan 6 kohdan ja 292 artiklan ensimmäisen ja toisen virkkeen,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Neuvosto hyväksyi 13 päivänä lokakuuta 2020 suosituksen (EU) 2020/1475 koordinoidusta lähestymistavasta vapaan liikkuvuuden rajoittamiseen covid-19-pandemian johdosta ⁽¹⁾. Suosituksessa (EU) 2020/1475 vahvistettu koordinoitu lähestymistapa koski seuraavia keskeisiä seikkoja: yhteisten perusteiden ja raja-arvojen soveltaminen, kun päätetään vapaata liikkuvuutta koskevien rajoitusten käyttöönotosta, yhteisesti sovittuihin värikoodeihin perustuvan kartan laatiminen covid-19-tartuntariskistä ja koordinoitu lähestymistapa mahdollisiin toimenpiteisiin, joita voidaan tarvittaessa soveltaa alueiden välillä liikkuviin henkilöihin sen mukaan, millainen tartuntariski kyseisillä alueilla on.
- (2) Euroopan tautienhäikäisy- ja -valvontakeskus on julkaissut suosituksessa (EU) 2020/1475 vahvistettujen perusteiden ja kynnysarvojen perusteella kerran viikossa alueittain jaotellun jäsenvaltioiden kartan jäsenvaltioiden päätöksenteon tueksi ⁽²⁾.
- (3) Epidemiologisen tilanteen kehittyessä komission olisi suosituksen (EU) 2020/1475 johdanto-osan 15 kappaleen mukaisesti säännöllisesti arvioitava Euroopan tautienhäikäisy- ja -valvontakeskuksen tuella tässä suosituksessa esitettyjä perusteita, tietotarpeita ja raja-arvoja sekä sitä, olisiko syytä harkita muita perusteita tai mukauttaa raja-arvoja, sekä toimitettava neuvoston tarkasteltavaksi havaintonsa sekä tarvittaessa mahdollinen ehdotus suosituksen muuttamisesta.
- (4) Tällaisen komission ehdotuksen perusteella neuvosto hyväksyi 1 päivänä helmikuuta 2021 suosituksen (EU) 2021/119 koordinoidusta lähestymistavasta vapaan liikkuvuuden rajoittamiseen covid-19-pandemian johdosta annetun neuvoston suosituksen (EU) 2020/1475 muuttamisesta ⁽³⁾, jotta voitiin ottaa huomioon yhteisötartuntojen erittäin suuri määrä kaikkialla unionissa ja niiden mahdollinen yhteys huolta aiheuttavien uusien SARS-CoV-2-muunnosten suurempaan tartuttavuuteen.
- (5) Jäsenvaltiot voivat unionin oikeuden mukaisesti rajoittaa vapaata liikkuvuutta koskevaa perusoikeutta kansanterveyteen liittyvistä syistä. SARS-CoV-2:n leviämisen rajoittamiseksi käyttöön otettavien toimenpiteiden, jotka rajoittavat henkilöiden vapaata liikkuvuutta unionissa, olisi perustuttava tiettyihin rajattuihin yleistä etua koskeviin syihin eli kansanterveyden suojelemaan. On välttämätöntä, että tällaisia rajoituksia sovellettaessa noudatetaan unionin oikeuden yleisiä periaatteita, erityisesti suhteellisuus- ja syrjimättömyysperiaatteita. Toimenpiteiden soveltamisala ja kesto olisi näin ollen rajattava tiukasti ottaen huomioon pyrkimykset palauttaa vapaa liikkuvuus unionissa, eivätkä ne saisi ylittää sitä, mikä on ehdottoman välttämätöntä kansanterveyden suojelemiseksi. Lisäksi tällaisten toimenpiteiden olisi oltava yhdenmukaisia niiden toimenpiteiden kanssa, joita unioni toteuttaa varmistaakseen tavaroiden ja välttämättömien palvelujen saumattoman vapaan liikkuvuuden sisämarkkinoilla, mukaan lukien lääkintätarvikkeiden ja lääkintä- ja terveydenhuoltohenkilöstön vapaa liikkuvuus

⁽¹⁾ EUVL L 337, 14.10.2020, s. 3.

⁽²⁾ Saatavilla osoitteessa: <https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19/situation-updates/weekly-maps-coordinated-restriction-free-movement>.

⁽³⁾ EUVL L 36 I, 2.2.2021, s. 1.

niin kutsuttujen vihreiden kaistojen rajanylityspaikkojen kautta, jotka mainitaan vihreiden kaistojen täytäntöönpanosta terveyden suojelemiseksi ja tavaroiden ja välttämättömien palvelujen saatavuuden turvaamiseksi rajaturvallisuustoimenpiteitä varten annettujen suuntaviivojen mukaisesti 23 päivänä maaliskuuta 2020 annetussa komission tiedonannossa ⁽⁴⁾.

- (6) Jotta voidaan helpottaa vapaata liikkuvuutta ja oleskelua jäsenvaltioiden alueella koskevan oikeuden käyttöä, Euroopan parlamentti ja neuvosto ovat 20 päivänä toukokuuta 2021 sopineet, että otetaan käyttöön yhteinen kehys covid-19-rokotuksia ja -testausta sekä taudista parantumista koskevien yhteentoimivien todistusten, niin kutsutun digitaalisen covid-todistuksen, myöntämistä, todentamista ja hyväksymistä varten. EU:n digitaalisen covid-todistuksen pitäisi osaltaan helpottaa niiden vapaata liikkuvuutta rajoittavien toimenpiteiden asteittaista ja koordinoitua purkamista, jotka on otettu käyttöön unionin oikeuden mukaisesti SARS-CoV-2-viruksen leviämisen rajoittamiseksi. Liikkumisvapauden helpottaminen on yksi keskeisistä edellytyksistä sille, että talouden elpyminen voi alkaa.
- (7) Neuvosto hyväksyi 20 päivänä toukokuuta 2021 suosituksen EU:hun suuntautuvaa muuta kuin välttämätöntä matkustamista koskevasta väliaikaisesta rajoituksesta ja sen mahdollisesta poistamisesta annetun suosituksen (EU) 2020/912 muuttamisesta ⁽⁵⁾. Siinä suositetaan, että jäsenvaltiot helpottaisivat EU:hun suuntautuvaa muuta kuin välttämätöntä matkustamista koskevia rajoituksia erityisesti niiden kolmansien maiden kansalaisten osalta, jotka ovat saaneet viimeisen suositellun annoksen covid-19-rokotetta, jolle on myönnetty myyntilupa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 726/2004 ⁽⁶⁾ 20 mukaisesti. Lisäksi jäsenvaltioilla on mahdollisuus sallia sellaisten kolmansien maiden kansalaisten EU:hun suuntautuva muu kuin välttämätön matkustaminen, jotka ovat saaneet viimeisen suositellun annoksen covid-19-rokotetta, jonka WHO on hyväksynyt hätätilannekäyttöön ⁽⁷⁾. Suosituksessa (EU) 2021/816 myös nostettiin raja-arvoja, jotka koskevat ilmoitettujen covid-19-tapausten 14 vuorokauden kumulatiivista määrää, jonka avulla laaditaan luettelo EU:n ulkopuolisista maista, joista muu kuin välttämätön matkustaminen olisi sallittava. Samaan aikaan suosituksessa (EU) 2021/816 esitetään ”hätäjarrumekanismi”, jonka avulla jäsenvaltiot voivat reagoida nopeasti ja koordinoitusti rajoittaakseen väliaikaisesti vain välttämättömimpään kaikkea matkustamista asianomaisista kolmansista maista, jotta voidaan rajoittaa riskiä huolta aiheuttavien tai seurantaa edellyttävien SARS-CoV-2-muunnosten leviämisestä EU:hun. Suositusta 2020/1475 olisi mukautettava, jotta voidaan ottaa huomioon tämä kehitys, mukaan lukien ilmoitettujen tapausten määrää koskevan raja-arvon muutos.
- (8) Eurooppa-neuvosto totesi 25 päivänä toukokuuta 2021 antamissaan päätelmissä ⁽⁸⁾, että toimia koordinoitun toimintamallin varmistamiseksi olisi jatkettava ennen kesää. Tässä yhteydessä Eurooppa-neuvosto oli tyytyväinen EU:n digitaalisesta covid-todistuksesta saavutettuun yhteisymmärrykseen ja kehotti ottamaan sen nopeasti käyttöön. Seuraavaksi olisi helpotettava vapaata liikkuvuutta EU:ssa, minkä vuoksi Eurooppa-neuvosto kehotti tarkistamaan kesäkuun puoliväliin mennessä suositusta (EU) 2020/1475. Eurooppa-neuvosto ilmaisi tyytyväisyytensä myös suosituksen (EU) 2021/816 hyväksymiseen.
- (9) EU:n digitaalista covid-todistusta koskevaa asetusta ⁽⁹⁾ aletaan soveltaa 1 päivästä heinäkuuta 2021. Kyseisestä päivästä alkaen henkilöillä, jotka on rokotettu tai testattu taikka jotka ovat parantuneet, on oikeus saada EU:n digitaalinen covid-todistus, mukaan lukien henkilöt, jotka on rokotettu ennen EU:n digitaalista covid-todistusta koskevan asetuksen soveltamisen alkamispäivää, vaikkakin osana kliinistä lääketutkimusta. Suositusta (EU) 2020/1475 olisi sen vuoksi mukautettava, jotta voidaan hyödyntää EU:n digitaalista covid-todistusta koskevaa kehystä parhaalla mahdollisella tavalla. EU:n digitaalisten covid-todistusten avulla voidaan erityisesti varmistaa rokotuksia, testausta ja parantumista koskevien yhteentoimivien todistusten luotettava myöntäminen, todentaminen ja hyväksyminen. EU:n digitaalista covid-todistusta koskevan asetuksen mukaisesti myönnettyjen todistusten olisi siten oltava ensisijainen EU:n sisäisen matkustamisen yhteydessä käytettävä väline.
- (10) EU:n digitaalista covid-todistusta koskevassa asetuksessa säädetään kuuden viikon siirtymäajasta, jotta jäsenvaltioilla, jotka eivät kykene myöntämään todistuksia mainitun asetuksen mukaisessa muodossa sen soveltamisen alkamispäivästä, on mahdollisuus myöntää edelleen todistuksia, jotka eivät vielä ole EU:n digitaalista covid-todistusta koskevan asetuksen mukaisia. Siirtymäaikana tällaiset todistukset ja ennen EU:n digitaalista covid-todistusta koskevan asetuksen soveltamisen alkamispäivää myönnetyt todistukset on hyväksyttävä kaikissa jäsenvaltioissa edellyttäen, että ne sisältävät kaikki tarvittavat tiedot. Suosituksen (EU) 2020/1475 soveltamiseksi tällaisia todistuksia olisi siten pidettävä EU:n digitaalista covid-todistusta koskevan asetuksen mukaisesti myönnettyinä.

⁽⁴⁾ EUVL C 96 I, 24.3.2020, s. 1.

⁽⁵⁾ EUVL L 182, 21.5.2021, s. 1.

⁽⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 726/2004, annettu 31 päivänä maaliskuuta 2004, ihmisille ja eläimille tarkoitettuja lääkkeitä koskevista yhteisön lupa- ja valvontamenettelyistä ja Euroopan lääkeviraston perustamisesta (EUVL L 136, 30.4.2004, s. 1).

⁽⁷⁾ <https://extranet.who.int/pqweb/key-resources/documents/status-covid-19-vaccines-within-who-eulpq-evaluation-process>

⁽⁸⁾ EUCO 5/21.

⁽⁹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/953, annettu 14 päivänä kesäkuuta 2021, kehuksesta covid-19-tautiin liittyvien yhteentoimivien rokotusta, testausta ja taudista parantumista koskevien todistusten (EU:n digitaalinen koronatotodistus) myöntämiseksi, todentamiseksi ja hyväksymiseksi helpottamaan henkilöiden vapaata liikkuvuutta covid-19-pandemian aikana (EUVL L 211, 15.6.2021, s. 1).

- (11) Lisäksi henkilöille, joilla ei ole hallussaan EU:n digitaalista covid-todistusta erityisesti siksi, että heidät on rokotettu ennen EU:n digitaalista covid-todistusta koskevan asetuksen soveltamisen alkamispäivää, olisi annettava kaikki kohtuulliset mahdollisuudet osoittaa muilla keinoin, että heidän olisi voitava hyötyä asiaankuuluvia vapaan liikkuvuuden rajoituksia koskevasta vapautuksesta, jonka jäsenvaltio myöntää tällaisten todistusten haltijoille.
- (12) Olisi pyrittävä varmistamaan EU:n digitaalisen covid-todistuksen saumaton käyttöönotto. Tässä tarkoituksessa jäsenvaltioiden olisi hyödynnettävä mahdollisimman suuressa määrin kansallisen lainsäädännön nojalla olemassa olevia mahdollisuuksia myöntää covid-19-todistuksia, jotta voidaan aloittaa todistusten myöntäminen EU:n digitaalista covid-todistusta koskevan asetuksen mukaisessa muodossa jo ennen sen soveltamisen alkamista niiden teknisten eritelmien perusteella, joita jäsenvaltiot ovat kehittäneet sähköisten terveyspalvelujen verkostossa ⁽¹⁰⁾. Jos kansallisissa säädöksissä säädetään covid-19-todistusten todentamisesta, EU:n digitaalisen covid-todistuksen haltijat voisivat jo hyödyntää niitä matkustamisen yhteydessä. Komissio tukee tätä prosessia käynnistämällä EU:n digitaalisen covid-todistuksen keskeisen osan eli EU:n palveluväylän, johon tallennetaan julkiset avaimet, joita tarvitaan EU:n digitaalisen covid-todistuksen todentamiseen. Koska EU:n palveluväylän kautta ei vaihdeta henkilötietoja, jäsenvaltiot voisivat hyödyntää sen toimintoja jo ennen kuin EU:n digitaalista covid-todistusta koskevaa asetusta aletaan soveltaa.
- (13) Ilmoitettujen covid-19-tapausten 14 vuorokauden kumulatiivinen määrä on EU:n ja ETA:n alueella vahvassa ja jatkuvassa laskussa, mikä liittyy etupäässä siihen, että rokotuskattavuus on noussut merkittävästi kaikkialla unionissa. Vähintään 18-vuotiaista aikuisista oli 27 päivään toukokuuta 2021 mennessä saanut yhden rokoteannoksen 42,8 prosenttia ja täyden rokotussuojan 18,9 prosenttia (määrät ovat kumulatiivisia). On tärkeää huomata, että täyden rokotussuojan saaneiden kumulatiivinen määrä on suuri prioriteettiryhmissä, kuten vähintään 80-vuotiaiden ja terveydenhuollon työntekijöiden keskuudessa ⁽¹¹⁾. Jäsenvaltioiden olisi rajoitusten soveltamista harkitessaan otettava huomioon suojan taso, joka saadaan rokotekattavuuden nousun myötä, erityisesti kohderyhmien keskuudessa.
- (14) Tämän myönteisen kehityksen ansiosta jäsenvaltiot ovat alkaneet asteittain purkaa sekä matkustamisen että muun toiminnan alalla toimenpiteitä, jotka on otettu käyttöön SARS-CoV-2-viruksen leviämisen rajoittamiseksi. Jotta tämä tapahtuisi turvallisesti, monet jäsenvaltiot hyödyntävät covid-19-todistuksia, jotka kattavat rokottamisen, testitulokset ja/tai parantumisen. Suositusta (EU) 2020/1475 olisi mukautettava, jotta voidaan koordinoida toimia, joilla pyritään purkamaan asteittain vapaata liikkuvuutta rajoittavat toimenpiteet, jotka on otettu käyttöön unionin oikeuden mukaisesti SARS-CoV-2-viruksen leviämisen rajoittamiseksi. Jotta voidaan ottaa huomioon suosituksella (EU) 2020/1475 käyttöön otettuihin eri väreihin luokiteltujen alueiden väliset erot epidemiologisessa tilanteessa ja tarjota enemmän selkeyttä ja varmuutta unionissa matkustaville henkilöille, rajoituksia, joita jäsenvaltiot voivat soveltaa omien päätöksentekoprosessiensa perusteella, olisi selkeytettävä edelleen.
- (15) Kun on kyse alhaisesta tartuntojen määrästä oranssiksi luokitellulla alueella, tällaisilta alueilta matkustavilta henkilöiltä ei pitäisi vaatia karanteenia eikä omaehtoista eristäytymistä. Jäsenvaltiot voisivat kuitenkin vaatia tällaisilta matkustajilta SARS-CoV-2-tartunnan havaitsemiseksi tehtävää testiä tai tarjota testejä saapumisen yhteydessä.
- (16) Jotta matkustamista voitaisiin yksinkertaistaa unionissa, olisi vahvistettava SARS-CoV-2-tartuntaa koskevien testien vakiopituiset voimassaoloajat ja otettava tässä yhteydessä huomioon myös yhteentoimivan EU:n digitaalisen covid-todistuksen tuleva käyttöönotto. Useimmat jäsenvaltiot ovat jo säättäneet, että molekulaarista nukleinihappotestiä (NAAT) varten vaadittava näytteenotto on tehtävä enintään 72 tuntia ennen saapumista, jotta se olisi hyväksyttävä. Lyhempi, enintään 48 tunnin voimassaoloaika on perusteltu niiden pika-antigeenitestien osalta, jotka on luettu terveysturvakomitean hyväksymän yhteisen covid-19-taudin pika-antigeenitestien luettelon ⁽¹²⁾ liitteessä I, jos jäsenvaltio hyväksyy tällaiset testit matkustustarkoituksiin. Molemmissa tapauksissa testien on oltava terveydenhuollon ammattilaisten tai muun pätevän testaushenkilöstön suorittamia.
- 17 Kuten EU:n digitaalista covid-todistusta koskevassa asetuksessa todetaan, jäsenvaltioita kannustetaan varmistamaan kohtuuhintaiset ja laajalti saatavilla olevat testausmahdollisuudet, jotta voidaan helpottaa vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden harjoittamista, ottaen huomioon, että osalla väestöstä ei ole vielä ollut tilaisuutta saada rokotetta. Pika-antigeenitestien käyttö helpottaisi testitulostodistusten myöntämistä kohtuuhintaan. Komissio on myös ilmoittanut olevansa valmis mobilisoimaan 100 miljoonaa euroa jäsenvaltioiden tukemiseksi kohtuuhintaisten testien tarjoamisessa.

⁽¹⁰⁾ Saatavilla osoitteessa: https://ec.europa.eu/health/ehealth/covid-19_fi.

⁽¹¹⁾ <https://vaccinetracker.ecdc.europa.eu/public/extensions/COVID-19/vaccine-tracker.html#uptake-tab>

⁽¹²⁾ Saatavilla osoitteessa: https://ec.europa.eu/health/sites/default/files/preparedness_response/docs/covid-19_rat_common-list_en.pdf.

- (18) Henkilöiltä, jotka matkustavat punaiseksi luokitellulta alueelta, voitaisiin edelleen vaatia karanteenia tai omaehtoista eristäytymistä, ellei heillä ole hallussaan vakiopituisten voimassaoloaikojen mukaista testitodistusta. Henkilöiltä, joilla ei ole hallussaan tällaista testitodistusta, voitaisiin vaatia SARS-CoV-2-tartuntaa koskevaa testiä saapumisen yhteydessä ja tarvittaessa karanteenia tai omaehtoista eristäytymistä, kunnes saadaan negatiivinen testitulos.
- (19) Pakollinen karanteeni tai omaehtoinen eristäytyminen, jota vaaditaan toisesta jäsenvaltiosta saapuvilta henkilöiltä, rajoittaa merkittävästi vapaata liikkuvuutta. Sitä olisi vaadittava ainoastaan silloin, kun se on ehdottoman välttämätöntä kansanterveyden suojelemiseksi, esimerkiksi kun asianomainen henkilö saapuu punaiseksi luokitellulta alueelta ilman SARS-CoV-2-tartuntaa koskevaa testiä tai tummanpunaiseksi luokitellulta alueelta taikka kun on raportoitu huolta aiheuttavien tai seurantaa edellyttävien SARS-CoV-2-muunnosten suuresta esiintyvyydestä. Henkilön, jota matkustamiseen liittyvä karanteeni tai omaehtoinen eristäytyminen koskee tällaisissa tilanteissa, olisi voitava lyhentää karanteenin tai eristäytymisen kestoa sillä edellytyksellä, että 5–7 päivän kuluttua saapumisesta saadaan negatiivinen testitulos, paitsi jos henkilöllä ilmenee covid-19-taudin oireita tai hän saapuu alueelta, jolla huolta aiheuttavien tai seurantaa edellyttävien SARS-Cov-2-muunnosten esiintyvyys on suuri.
- (20) SARS-CoV-2-muunnokset aiheuttavat edelleen huolta, ja jäsenvaltioiden olisi otettava ne huomioon, kun ne rajoittavat vapaata liikkuvuutta covid-19-pandemian torjumiseksi. Euroopan tautienhäikäisy- ja -valvontakeskus arvioi säännöllisesti uutta näyttöä epidemiatietojen, sääntöihin perustuvan genomimuunnosten seulonnan tai muiden tieteellisten lähteiden avulla havaituista muunnoksista⁽¹³⁾. Arviointi kattaa erityisesti huolta aiheuttavat muunnokset, joista on saatavilla selvää näyttöä, jonka mukaan niillä on huomattava vaikutus taudin tarttuvuuteen, vakavuuteen ja/tai immuniteettiin, ja jotka vaikuttavat todennäköisesti EU:n/ETA:n epidemiologiseen tilanteeseen. Arviointi kattaa myös seurantaa edellyttävät muunnokset, joista on saatavilla näyttöä genomiominaisuuksista, epidemiologista näyttöä tai in vitro -näyttöä, jotka voivat viitata siihen, että niillä on huomattava vaikutus taudin tarttuvuuteen, vakavuuteen ja/tai immuniteettiin, ja joiden vaikutus EU:n/ETA:n epidemiologiseen tilanteeseen on realistinen. Euroopan tautienhäikäisy- ja -valvontakeskus julkaisee SARS-CoV-2-muunnosten taulukon⁽¹⁴⁾, jotta saadaan yleiskatsaus huolta aiheuttavien muunnosten ja seurantaa edellyttävien muunnosten osuuksista sekä sekvenssointimääristä. Jotta saadaan oikea-aikaista ja tarkkaa tietoa huolta aiheuttavien ja seurantaa edellyttävien SARS-CoV-2-muunnosten ilmaantumisen ja leviämisen, Euroopan tautienhäikäisy- ja -valvontakeskus suosittelee, että jäsenvaltioiden sekvenssointimäärien olisi oltava vähintään 10 prosenttia tai 500 sekvenssointia kaikista sekvenssoiduista positiivisista SARS-CoV-2-tapauksista viikossa. Tämä todetaan myös komission Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle ja neuvostolle antamassa tiedonannossa ”Yhtenä rintamana covid-19-virusta vastaan”⁽¹⁵⁾. Riittämättömien sekvenssointimäärien vuoksi kyky havaita huolta aiheuttavat muunnokset ennen kuin niillä on vaikutusta yleiseen epidemiologiseen tilanteeseen, huononee. Samaan aikaan on tärkeää, että jäsenvaltiot ottavat huomioon erot sekvenssointimäärissä, jottei korkeita sekvenssointitasoja hillittäisi.
- (21) Sen vuoksi on aiheellista edelleen pyrkiä voimakkaasti estämään kaikki muu kuin välttämätön matkustaminen alueille ja alueilta, jotka luokitellaan tummanpunaisiksi, joilla esiintyy paljon huolta aiheuttavia tai seurantaa edellyttäviä SARS-CoV-2-muunnoksia, erityisesti sellaisia, jotka lisäävät taudin tarttuvuutta ja vakavuutta tai vaikuttavat rokotteiden tehoon, ja joilla muunnosten esiintyvyys ei ole tiedossa riittämättömien sekvenssointimäärien vuoksi.
- (22) Rokotetuilla henkilöillä ja henkilöillä, jotka ovat parantuneet covid-19:stä viimeksi kuluneiden kuuden kuukauden aikana, näyttää olevan nykyisen ja edelleen kehittyvän tieteellisen näytön mukaan alentunut riski levittää SARS-CoV-2-tartuntaa. Sellaisen henkilöiden vapaata liikkuvuutta, jotka luotettavan tieteellisen näytön mukaan eivät muodosta merkittävää riskiä kansanterveydelle esimerkiksi sen perusteella, että he ovat immuuneja SARS-CoV-2-tartunnalle eivätkä voi levittää sitä, ei pitäisi rajoittaa, sillä tällaiset rajoitukset eivät ole välttämättömiä kansanterveyden suojelemaan koskevan tavoitteen saavuttamiseksi. Jos epidemiologinen tilanne sen sallii, kyseisiin henkilöihin ei pitäisi soveltaa covid-19-pandemiaan liittyviä vapaan liikkuvuuden lisärajoituksia, kuten matkustamiseen liittyviä SARS-CoV-2-testejä tai matkustamiseen liittyvää omaehtoista eristäytymistä tai karanteenia, elleivät kyseiset lisärajoitukset ole viimeisimmän saatavilla olevan tieteellisen näytön mukaan ja ennalta varautumisen periaatteen mukaisesti välttämättömiä ja oikeasuhteisia kansanterveyden suojelemiseksi sekä syrjimättömiä.
- (23) Monet jäsenvaltiot ovat jo vapauttaneet tai aikovat vapauttaa rokotetut henkilöt vapaata liikkuvuutta unionissa koskevista rajoituksista, ja yhteentoimivan EU:n digitaalisen covid-todistuksen tulevan käyttöönoton ansiosta matkustajien on helpompi todistaa, että heidät on rokotettu. Euroopan tautienhäikäisy- ja -valvontakeskus julkaisi 21 päivänä huhtikuuta 2021 väliaikaiset ohjeet⁽¹⁶⁾, jotka koskevat covid-19-tautia vastaan annettavan täyden rokotuksen hyötyjä taudin tarttumisen kannalta ja vaikutuksia muihin kuin farmaseuttisiin toimenpiteisiin. Ohjeiden mukaan vaatimuksista matkustajien testauksesta ja karanteenista, jos sellaisia on käytössä, voidaan luopua tai niitä voidaan muuttaa täysin rokotettujen henkilöiden osalta edellyttäen, että huolta aiheuttavat tai seurantaa

⁽¹³⁾ <https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19/variants-concern>

⁽¹⁴⁾ <https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19/situation-updates/variants-dashboard>

⁽¹⁵⁾ COM(2021) 35 final.

⁽¹⁶⁾ Saatavilla osoitteessa: <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/Interim-guidance-benefits-of-full-vaccination-against-COVID-19-for-transmission-and-implications-for-non-pharmaceutical-interventions.pdf>.

edellyttävät muunnokset eivät ole levinneet lainkaan tai ne ovat levinneet erittäin vähän alkuperämaan yhteisössä. Todennäköisyys sille, että täysin rokotettu matkustaja aiheuttaa riskin covid-19-tartunnan leviämisestä, arvioidaan erittäin pieneksi, ellei riskiä lisää huolta aiheuttavien tai seuranta edellyttävien muunnosten suuri esiintyvyys. Tämän seurauksena henkilöiltä, jotka on täysin rokotettu covid-19-rokotteella, jolle on myönnetty myyntilupa asetuksen (EY) N:o 762/2004 mukaisesti, ei pitäisi vaatia matkustamiseen liittyviä SARS-CoV-2-lisätestejä eikä matkustamiseen liittyvää omaehtoista eristäytymistä tai karanteenia heidän matkustaessaan unionin alueella. Samaan aikaan nykyisessä epidemiologisessa tilanteessa EU:ssa/ETA-alueella olisi julkisissa tiloissa ja suurissa kokoontumisissa, mukaan lukien matkustamisen aikana, rokotustilanteesta riippumatta ylläpidettävä muita kuin farmaseuttisia toimenpiteitä, kuten vältettävä lähikontakteja, käytettävä kasvosuojia ja noudatettava hyvää käsi- ja hengityshygieneiaa.

- (24) Jotta matkustaminen unionissa olisi yksinkertaisempaa, olisi vahvistettava yhteisymmärrys edellytyksistä, joiden täytyessä rokotetut henkilöt olisi vapautettava matkustusrajoituksista. Rokotetut henkilöt olisi vapautettava rajoituksista, kun täyden rokotesuojan saannista on kulunut vähintään 14 vuorokautta. Henkilöitä, jotka ovat saaneet toisen annoksen kahtena annoksena annettavasta covid-19-rokotteesta, myös jos kansallisten rokotusstrategioiden mukaisesti on annettu kaksi eri covid-19-rokotteiden annosta, tai yhtenä annoksena annettavan rokotteen, voidaan pitää täysin rokotettuina.
- (25) Rokotteiden nopean käyttöönoton varmistamiseksi jotkin jäsenvaltiot ovat alkaneet rokottaa mahdollisimman paljon väestöryhmiä, joihin kuuluvilla on suuri riski saada vakava covid-19-tauti. Toinen suositus on, että SARS-CoV-2-tartunnan aiemmin saaneille henkilöille olisi annettava vain yksi rokoteannos (kahden annoksen rokoteohjelmassa). Euroopan tautien ehkäisy- ja -valvontakeskuksen 6 päivänä toukokuuta 2021 julkaiseman raportin mukaan yhdeksän 23:sta vastanneesta EU-/ETA-maasta suosittelee yhtä annosta aiemmin tartunnan saaneille (kahden annoksen rokoteohjelmassa) ⁽¹⁷⁾. On yhä enemmän näyttöä siitä, että aiemmin SARS-CoV-2-tartunnan saaneiden henkilöiden osalta yksi annos Comirnaty-rokotetta ja Modernan covid-19-rokotetta (mRNA-rokotetta) tuottaa samankaltaisen tai suuremman vasta-ainevasteen sekä B-imusolu- ja T-imusoluvasteen kuin henkilöillä, jotka eivät ole aiemmin saaneet tartuntaa. Lisäksi joissakin tutkimuksissa on todettu, että yksi rokoteannos aiemmin tartunnan saaneilla henkilöillä näyttää tuottavan samankaltaisia vasta-aine-, B-imusolu- ja T-imusoluvasteita kuin kaksi rokoteannosta saaneilla henkilöillä, jotka eivät ole saaneet tartuntaa. On myös yhä enemmän näyttöä siitä, että aiemmin tartunnan saaneilla henkilöillä oli Vaxzevria-rokotteen yhden annoksen jälkeen suuremmat vasta-ainetasot kuin niillä yhden annoksen saaneilla henkilöillä, jotka eivät olleet aiemmin saaneet tartuntaa. Yksi annos aiemmin tartunnan saaneilla henkilöillä näyttää tuottavan samankaltaisia vasta-ainevasteita kuin kaksi rokoteannosta saaneilla henkilöillä, jotka eivät ole saaneet tartuntaa. Myös henkilöä, joka on SARS-CoV-2-tartunnan jälkeen saanut yhden annoksen kahtena annoksena annettavasta covid-19-rokotteesta, jolle on myönnetty myyntilupa asetuksen (EY) N:o 762/2004 mukaisesti, olisi pidettävä matkustamisen yhteydessä täysin rokotettuna, jos rokotustodistuksesta käy ilmi, että rokotusohjelma on suoritettu loppuun yhden annoksen antamisen jälkeen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta jäsenvaltioiden toimivaltaa vahvistaa rokotusstrategiansa.
- (26) Jäsenvaltiot voivat poistaa rajoituksia myös muissa yhteyksissä. EU:n digitaalista covid-todistusta koskevan asetuksen 5 artiklan 5 kohdan ensimmäisessä alakohdassa todetaan, että jos jäsenvaltiot hyväksyvät todisteen rokotuksesta perusteeksi luopua vapaan liikkuvuuden rajoituksista myös muissa tilanteissa, kuten kahtena annoksena annettavan rokotteen ensimmäisen annoksen antamisen jälkeen, niiden olisi myös hyväksyttävä samoin edellytyksin kyseisen asetuksen 5 artiklan 5 kohdan ensimmäisen alakohdan kattamat covid-19-rokotetta koskevat rokotustodistukset. Jäsenvaltioiden olisi myös voitava hyväksyä samaa tarkoitusta varten EU:n digitaalista covid-todistusta koskevan asetuksen 5 artiklan 5 kohdan toisen alakohdan kattamat covid-19-rokotetta koskevat rokotustodistukset.
- (27) Kertyvän näytön perusteella voidaan suositella, että henkilöiltä, jotka ovat parantuneet laboratoriossa vahvistetusta covid-19-taudista, ei tarvitse vaatia matkustamiseen liittyviä SARS-CoV-2-lisätestejä eikä matkustamiseen liittyvää omaehtoista eristäytymistä tai karanteenia vähintään ensimmäisten 180 päivän aikana ensimmäisestä positiivisesta NAAT-testistä edellyttäen, että ylläpidetään muita kuin farmaseuttisia toimenpiteitä eli esimerkiksi vältetään lähikontakteja, käytetään kasvosuojia ja noudatetaan hyvää käsi- ja hengityshygieneiaa. Sen vuoksi monet jäsenvaltiot ovat jo vapauttaneet tai aikovat vapauttaa parantuneet henkilöt vapaata liikkuvuutta unionissa koskevista rajoituksista, ja yhteentoimivan EU:n digitaalisen covid-todistuksen tulevan käyttöönoton ansiosta matkustajien on helpompi todistaa, että he ovat parantuneet SARS-CoV-2-tartunnan varalta tehdystä NAAT-testistä saadun positiivisen tuloksen jälkeen.

⁽¹⁷⁾ Saatavilla osoitteessa: <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/overview-implementation-covid-19-vaccination-strategies-and-vaccine-deployment>.

- (28) Ennalta varautuvan lähestymistavan mukaisesti olisi perustettava hätäjarrumekanismi, jonka mukaan jäsenvaltioiden olisi vaadittava rokotus- tai parantumistodistusten haltijoilta uudelleen SARS-CoV-2-testiä ja/tai omaehtoista eristäytymistä tai karanteenia, jos epidemiologinen tilanne jossakin jäsenvaltiossa tai jäsenvaltion jollakin alueella heikkenee nopeasti, erityisesti jos on raportoitu sellaisten huolta aiheuttavien tai seurantaa edellyttävien SARS-CoV-2-muunnosten suuresta esiintyvyydestä, jotka lisäävät taudin tarttuvuutta tai vakavuutta tai vaikuttavat rokotteen tehoon. EU:n digitaalista covid-todistusta koskevan asetuksen 11 artiklan 2 kohdassa säädetään, että asianomaisen jäsenvaltion on tällaisissa tilanteissa ilmoitettava asiasta komissiolle ja muille jäsenvaltioille mahdollisuuksien mukaan 48 tuntia ennen tällaisten uusien rajoitusten käyttöönottoa. Koordinoinnin varmistamiseksi erityisesti silloin, kun rajoituksia asetetaan uusien huolta aiheuttavien tai seurantaa edellyttävien SARS-CoV-2-muunnosten vuoksi, neuvostolle olisi annettava läheisessä yhteistyössä komission kanssa tehtäväksi tarkastella tilannetta uudelleen koordinoitusti näiden tietojen perusteella.
- (29) Jotta yhdessä matkustavia perheenjäseniä ei erotettaisi toisistaan, alaikäisiltä, jotka matkustavat vanhempansa tai vanhempiensa tai muiden henkilöiden kanssa, ei pitäisi vaatia matkustamiseen liittyvää karanteenia tai omaehtoista eristäytymistä, jos heidän mukanaan matkustaville henkilöille ei aseteta tällaista vaatimusta esimerkiksi siksi, että hänellä tai heillä on hallussaan rokotus- tai parantumistodistus. Lisäksi alle 12-vuotiaat lapset olisi vapautettava vaatimuksesta tehdä matkustamiseen liittyvä SARS-CoV-2-testi.
- (30) Jäsenvaltioita kannustetaan mahdollisuuksien mukaan helpottamaan matkustamista SEUT 355 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuista ja sen liitteessä II luetelluista merentakaisista maista tai alueilta ja Färsaarilta.
- (31) Kontaktien jäljitys on keskeinen osa viruksen leviämisen torjuntaa erityisesti uusien muunnosten ilmaantumisen yhteydessä. Tehokas ja oikea-aikainen kontaktien jäljitys on kuitenkin haastavampaa, kun se on suoritettava rajojen yli ja kun on kyse suurista määristä matkustajia, jotka matkustavat lähellä toisiaan. Jäsenvaltioiden olisi sen vuoksi harkittava sitä, että henkilöitä, jotka saapuvat niiden alueelle joukkoliikennevälineillä, joissa on ennalta määrätty istumapaikka tai hytti, vaadittaisiin toimittamaan matkustajätietolomakkeet tietosuojavaatimusten mukaisesti erityisesti silloin, kun heidät testataan vasta saapumisen yhteydessä. Tätä varten EU Healthy Gateways -hankkeen puitteissa on kehitetty yhteinen sähköinen matkustajätietolomake ⁽¹⁸⁾, jota jäsenvaltiot voivat käyttää. Jäsenvaltioita olisi kannustettava liittymään matkustajätietolomakkeita varten luotuu tietojenvaihtolustaan, jäljempänä 'PLF-tietojenvaihtolusta', joka on osa varhaisvaroitus- ja reagointijärjestelmää, jotta ne voisivat parantaa rajatylittäviä kontaktien jäljitysvalmiuksiaan kaikkien liikennemuotojen osalta. PLF-tietojenvaihtolusta mahdollistaa suojatun, oikea-aikaisen ja tehokkaan tietojenvaihdon jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten välillä, sillä toimivaltaiset viranomaiset voivat sen ansiosta vaihtaa keskenään kansallisista digitaalisista PLF-järjestelmistä saatuja tietoja ja asiaankuuluvia epidemiologisia tietoja yhteentoimivalla tavalla ja automaattisesti. Tätä varten komissio antoi 27 päivänä toukokuuta 2021 komission täytäntöönpanopäätöksen täytäntöönpanopäätöksen (EU) 2017/253 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse valtioiden rajat ylittävien vakavien terveysuhkien aiheuttamista varoituksista ja matkustajätietolomakkeiden avulla määritettyjen matkustajien kontaktien jäljityksestä ⁽¹⁹⁾.
- (32) Jäsenvaltioita olisi kannustettava julkaisemaan asiaankuuluvat tiedot myös koneellisesti luettavassa muodossa, jotta sidosryhmät, kuten rajat ylittävien henkilöliikennepalvelujen harjoittajat, voivat käsitellä niitä helpommin.
- (33) Epidemiologisen tilanteen kehittyessä ja rokotuskattavuuden lisääntyessä sekä sitä mukaa, kun uutta asiaankuuluvaa tieteellistä näyttöä tulee saataville muun muassa tarpeesta suojautua uusilta virusmuunnoksilta useilla rokotuksilla tai tarpeesta saada säännöllisin välein tehosteannoksia, komission olisi Euroopan tautienehkäisy- ja -valvontakeskuksen tuella jatkettava tämän suosituksen säännöllistä tarkistamista erityisesti, kun on saavutettu merkittävä rokotuskattavuuden taso. Tarkistuksessa olisi arvioitava myös tässä suosituksessa esitetyt perusteita, tietotarpeita ja raja-arvoja sekä sitä, olisiko harkittava muita perusteita, kuten testien määrä, sairaalahoidossa olevien määrä, rokotuskattavuus ja sekvensointimäärät, tai mukautettava raja-arvoja, sekä toimitettava sen havainnot neuvoston tarkasteltavaksi sekä tarvittaessa mahdollinen ehdotus suosituksen muuttamisesta,

ON ANTANUT TÄMÄN SUOSITUKSEN:

Muutetaan koordinoitusta lähestymistavasta vapaan liikkuvuuden rajoittamiseen covid-19-pandemian johdosta annettu neuvoston suositus (EU) 2020/1475 seuraavasti:

1) Korvataan 8 kohdan c alakohta seuraavasti:

"c) 'testien määrä' eli covid-19-tartunnan havaitsemiseksi edellisen viikon aikana tehtyjen testien määrä 100 000:ta henkilöä kohti;"

⁽¹⁸⁾ <https://www.euplf.eu/en/home/index.html>

⁽¹⁹⁾ C(2021) 3921.

2) Lisätään 8 kohtaan d ja e alakohta seuraavasti:

"d) Euroopan tautienhäikäisy- ja -valvontakeskuksen ilmoittama rokotuskattavuus ⁽²⁰⁾;

e) Euroopan tautienhäikäisy- ja -valvontakeskuksen ilmoittama huolta aiheuttavien tai seurantaa edellyttävien SARS-CoV-2-muunnosten esiintyvyys ottaen huomioon sekvenssoinnin määrä ja muunnosten tartuntataso EU:n/ETA:n alueella."

3) Korvataan 10 kohdan a, b ja c alakohta seuraavasti:

"a) vihreä, jos ilmoitettujen covid-19-tapausten 14 vuorokauden kumulatiivinen määrä on vähemmän kuin 50 ja positiivisten testitulosten osuus kaikista covid-19-tartunnan havaitsemiseksi tehdyistä testeistä on vähemmän kuin 4 prosenttia; tai jos ilmoitettujen covid-19-tapausten 14 vuorokauden kumulatiivinen määrä on vähemmän kuin 75 ja positiivisten testitulosten osuus kaikista covid-19-tartunnan havaitsemiseksi tehdyistä testeistä on vähemmän kuin 1 prosentti;

b) oranssi, jos ilmoitettujen covid-19-tapausten 14 vuorokauden kumulatiivinen määrä on vähemmän kuin 50 ja positiivisten testitulosten osuus kaikista covid-19-tartunnan havaitsemiseksi tehdyistä testeistä on 4 prosenttia tai enemmän; jos ilmoitettujen covid-19-tapausten 14 vuorokauden kumulatiivinen määrä on 50 tai enemmän mutta vähemmän kuin 75 ja positiivisten testitulosten osuus kaikista covid-19-tartunnan havaitsemiseksi tehdyistä testeistä on 1 prosentti tai enemmän; tai jos ilmoitettujen covid-19-tapausten 14 vuorokauden kumulatiivinen määrä on 75–200 ja positiivisten testitulosten osuus kaikista covid-19-tartunnan havaitsemiseksi tehdyistä testeistä on vähemmän kuin 4 prosenttia;

c) punainen, jos ilmoitettujen covid-19-tapausten 14 vuorokauden kumulatiivinen määrä on 75–200 ja positiivisten testitulosten osuus kaikista covid-19-tartunnan havaitsemiseksi tehdyistä testeistä on 4 prosenttia tai enemmän, tai jos ilmoitettujen covid-19-tapausten 14 vuorokauden kumulatiivinen määrä on enemmän kuin 200 mutta vähemmän kuin 500;"

4) Korvataan 13 kohdan b, c ja d alakohta seuraavasti:

"b) jäsenvaltiot voivat ottaa huomioon lisäperusteita ja -kehityssuuntauksia, kuten rokotuskattavuuden. Tätä varten Euroopan tautienhäikäisy- ja -valvontakeskus toimittaa saatavuuden mukaan viikoittain tiedot tartunnan saaneiden määrästä, sairaalahoidossa olevien määrästä, tehohoidossa olevien määrästä ja kuolleisuudesta;

c) jäsenvaltioiden olisi otettava huomioon oman alueensa epidemiologinen tilanne, mukaan lukien huolta aiheuttavien tai seurantaa edellyttävien SARS-CoV-2-muunnosten esiintyvyys, rokotuskattavuus, testauskäytännöt, tehtyjen testien määrä ja positiivisten testitulosten osuus sekä muut epidemiologiset indikaattorit;

d) jäsenvaltioiden olisi otettava huomioon testausstrategiat ja kiinnitettävä erityistä huomiota tilanteeseen alueilla, joilla tehdään paljon testejä, etenkin alueilla, joilla covid-19-tartunnan havaitsemiseksi edellisen viikon aikana tehtyjen testien määrä 100 000:ta henkilöä kohti oli 10 000 tai enemmän."

5) Poistetaan 13 kohdan e alakohta.

6) Korvataan 16 a kohta seuraavasti:

"Jäsenvaltioiden olisi hillittävä voimakkaasti kaikkea muuta kuin välttämätöntä matkustamista alueille ja alueilta, jotka on luokiteltu tummanpunaisiksi 10 kohdan nojalla.

Jäsenvaltioiden olisi myös hillittävä voimakkaasti kaikkea muuta kuin välttämätöntä matkustamista alueille ja alueilta, joilla esiintyy paljon huolta aiheuttavia tai seurantaa edellyttäviä SARS-CoV-2-muunnoksia, ja alueille ja alueilta, joilla muunnosten esiintyvyys ei ole tiedossa riittämättömän sekvenssointimäärän vuoksi.

Toisaalta jäsenvaltioiden olisi pyrittävä välttämään häiriöiden aiheutuminen välttämättömälle matkustamiselle, turvaamaan liikennevirtojen jatkuminen niin sanotun vihreiden kaistojen järjestelmän mukaisesti sekä välttämään häiriöiden aiheutuminen toimitusketjuissa sekä työhön tai liiketoimintaan liittyvistä syistä matkustavien työntekijöiden ja itsenäisten ammatinharjoittajien liikkumisessa."

7) Korvataan 17 kohta seuraavasti:

"Jäsenvaltiot eivät periaatteessa saisi evätä muista jäsenvaltioista matkustavien henkilöiden maahantuloa.

⁽²⁰⁾ <https://vaccinetracker.ecdc.europa.eu/public/extensions/COVID-19/vaccine-tracker.html>

Jäsenvaltiot, jotka katsovat omien päätöksentekoprosessiensa perusteella tarpeelliseksi ottaa kansanterveyden suojelemiseksi käyttöön vapaan liikkuvuuden rajoituksia, voivat vaatia, että 10 kohdan mukaisesti oranssiksi, punaiseksi tai harmaaksi luokitellulta alueelta saapuvilla henkilöillä on hallussaan EU:n digitaalisesta covid-19-todistuksesta annetun asetuksen mukaisesti myönnetty testitodistus, josta käy ilmi negatiivinen testitulokset, joka on saatu

- enintään 72 tuntia ennen saapumista, jos kyseessä on nukleiinihappotesti (NAAT-testi); tai
- enintään 48 tuntia ennen saapumista, jos kyseessä on pika-antigeenitesti (RAT-testi).

Edellä 10 kohdan mukaisesti oranssiksi luokitellulta alueelta saapuvia henkilöitä, joilla ei ole tällaista testitodistusta, voidaan vaatia tekemään testi saapumisen jälkeen.

Edellä 10 kohdan mukaisesti punaiseksi tai harmaaksi luokitellulta alueelta saapuvilta henkilöiltä, joilla ei ole tällaista testitodistusta, voidaan vaatia karanteenia tai omaehtoista eristäytymistä, kunnes saapumisen jälkeen saadaan negatiivinen testitulokset, paitsi jos henkilöllä ilmenee covid-19-taudin oireita.

Jäsenvaltioiden olisi tehostettava pyrkimyksiä koordinoida karanteenin tai omaehtoisen eristäytymisen kestoa sekä korvaavia vaihtoehtoja. Testauksen kehittämiseen olisi kannustettava aina, kun se on mahdollista, ja jäsenvaltioiden päättämien strategioiden mukaisesti.

Kohdejäsenvaltio määrittää tässä kohdassa vaaditun SARS-CoV-2-testin, joka voisi olla joko nukleiinihappotesti (NAAT) tai terveysturvakomitean hyväksymien covid-19-pika-antigeenitestien yhteisen luettelon⁽²¹⁾ liitteeseen I sisältyvä pika-antigeenitesti. Jäsenvaltioiden olisi tarjottava kohtuuhintaiset ja laajasti saatavilla olevat testausmahdollisuudet sekä varmistettava samalla, että tämä ei heikennä keskeisten julkisten terveydenhoitopalvelujen tarjontaa ja erityisesti laboratoriokapasiteettia.”

8) Lisätään 17 a kohta seuraavasti:

”Poiketen siitä, mitä 17 ja 17 a kohdassa todetaan, ja rajoittamatta 18 a kohdan soveltamista, henkilöihin, joilla on hallussaan EU:n digitaalista covid-19-todistusta koskevan asetuksen mukaisesti myönnetty, kyseisen asetuksen 5 artiklan 5 kohdan ensimmäisessä alakohdassa katettua covid-19-rokotetta koskeva rokotustodistus, jonka mukaan täydestä rokotuksesta on kulunut vähintään 14 päivää, ei pitäisi soveltaa vapaata liikkuvuutta koskevia lisärajoituksia, kuten matkustamiseen liittyviä SARS-CoV-2-lisätestejä tai matkustamiseen liittyvää omaehtoista eristäytymistä tai karanteenia. Tässä suosituksessa täydellä rokotuksella tarkoitetaan tilannetta, jossa henkilö on saanut

- a) toisen annoksen kahtena annoksena annettavasta rokotteesta;
- b) yhtenä annoksena annettavan rokotteen;
- c) yhden annoksen kahtena annoksena annettavasta rokotteesta SARS-CoV-2-tartunnan jälkeen.”

Jäsenvaltiot voivat myös poistaa tällaiset lisärajoitukset kahtena annoksena annettavan rokotteen ensimmäisen annoksen jälkeen ottaen huomioon huolta aiheuttavien tai seurantaa edellyttävien SARS-CoV-2-muunnosten vaikutuksen rokotteiden tehoon vain yhden annoksen antamisen jälkeen, sekä EU:n digitaalista covid-todistusta koskevan asetuksen 5 artiklan 5 kohdan toisen alakohdan kattamien rokotteiden osalta.”

9) Lisätään 17 a kohta seuraavasti:

”Poiketen siitä, mitä 17 ja 17 a kohdassa todetaan, ja rajoittamatta 18 a kohdan soveltamista, henkilöihin, joilla on hallussaan EU:n digitaalista covid-19-todistusta koskevan asetuksen mukaisesti myönnetty parantumistodistus, josta käy ilmi, että ensimmäisen positiivisen testituloksen päivämäärästä on kulunut alle 180 päivää, ei pitäisi soveltaa vapaata liikkuvuutta koskevia lisärajoituksia, kuten matkustamiseen liittyviä SARS-CoV-2-lisätestejä tai matkustamiseen liittyvää omaehtoista eristäytymistä tai karanteenia.”

10) Lisätään 17 b kohdan jälkeen otsikko seuraavasti:

”Puuttuminen huolta aiheuttaviin tai seurantaa edellyttäviin muunnoksiin”.

11) Korvataan 18 kohta seuraavasti:

”Jäsenvaltioiden olisi otettava huomioon huolta aiheuttavien tai seurantaa edellyttävien SARS-CoV-2-muunnosten esiintyvyys ja erityisesti sellaisten muunnosten esiintyvyys, jotka lisäävät taudin tarttuvuutta tai vakavuutta taikka vaikuttavat rokotteiden tehoon, sekä sekvensoinnin määrä ja virusmuunnosten tartuntataso EU:ssa/ETA-alueella riippumatta siitä, miten kyseinen alue on luokiteltu. Tämän vuoksi jäsenvaltioiden olisi hyödynnettävä Euroopan tautienehkäisy- ja -valvontakeskuksen julkaisemia tietoja ja riskinarviointeja EU:ssa/ETA:ssa esiintyvistä huolta aiheuttavista tai seurantaa edellyttävistä muunnoksista. Oikea-aikaisen ja täsmällisen tiedon saamiseksi huolta

⁽²¹⁾ Saatavilla osoitteessa: https://ec.europa.eu/health/sites/default/files/preparedness_response/docs/covid-19_rat_common-list_en.pdf.

aiheuttavien tai seuranta edellyttävien SARS-CoV-2-muunnosten ilmaantumisesta ja leviämisestä jäsenvaltioiden sekvensointimäärien olisi Euroopan tautienehkäisy- ja -valvontakeskuksen suosituksen mukaisesti oltava vähintään 10 prosenttia tai 500 sekvensointia kaikista sekvensoiduista positiivisista SARS-CoV-2-tapauksista viikossa.

Jäsenvaltioiden olisi toimitettava viikoittain tiedot positiivisten SARS-CoV-2-tapausten sekvensoinnin tuloksista ja sekvensoinnin määrästä, myös alueellisella tasolla, jotta varmistetaan, että toimenpiteitä voidaan kohdistaa alueisiin, joilla ne ovat ehdottoman välttämättömiä.”

12) Lisätään 18 a kohta seuraavasti:

”Jos jonkin jäsenvaltion tai jäsenvaltion alueen epidemiologinen tilanne heikentyy nopeasti, erityisesti sellaisten huolta aiheuttavien tai seuranta edellyttävien SARS-CoV-2-muunnosten vuoksi,

- a) jotka lisäävät muunnoksen tarttuvuutta ja tartunnan vakavuutta, vaikuttavat immuniteettiin tai rokotteen tehoon, ja
- b) joiden osalta ei ole vastaavaa yhteisötartuntaa suurimmassa osassa muita jäsenvaltiota,

jäsenvaltiot voivat painaa hätäjarrua. Tämän perusteella jäsenvaltioiden olisi poikkeuksellisesti ja väliaikaisesti vaadittava EU:n digitaalista covid-todistusta koskevan asetuksen mukaisesti myönnettyjen rokotustodistusten tai parantumistodistusten haltijoilta SARS-CoV-2-testiä ja/tai karanteenia tai omaehtoista eristäytymistä. Tällaiset toimenpiteet olisi mahdollisuuksien mukaan rajoitettava aluetasolle.

Ennen hätäjarrun painamista jäsenvaltioiden olisi, Euroopan tautienehkäisy- ja -valvontakeskuksen ja kansallisten terveysviranomaisten suorittaman asiaankuuluvan näytön arvioinnin perusteella, kiinnitettävä erityistä huomiota seuraaviin:

- a) huolta aiheuttavat tai seuranta edellyttävät muunnokset, joiden on havaittu aiheuttaneen yhteisötartuntoja asianomaisella alueella, ja
- b) sekvensoinnin määrä asianomaisessa jäsenvaltiossa, erityisesti jos se on Euroopan tautienehkäisy- ja valvontakeskuksen suositamia tasoja huomattavasti pienempi tai suurempi.

Komissiolle ja jäsenvaltioille EU:n digitaalista covid-todistusta koskevan asetuksen 11 artiklan nojalla toimitettujen tietojen perusteella ja erityisesti, jos uusien huolta aiheuttavien tai seuranta edellyttävien SARS-CoV-2-muunnosten johdosta määrätään rajoituksia, neuvoston olisi tiiviissä yhteistyössä komission kanssa ja Euroopan tautienehkäisy- ja valvontakeskuksen tuella arvioitava tilannetta koordinoitusti. Tässä yhteydessä komissio voisi tarvittaessa toimittaa ehdotuksia, jotka koskevat yhdenmukaistettuja perusteita niiden alueiden kartoittamiseksi, joissa on ilmoitettu esiintyvän uusia huolta aiheuttavia tai seuranta edellyttäviä SARS-CoV-2-muunnoksia.”

13) Lisätään 18 a kohdan jälkeen otsikko seuraavasti:

”Tietty matkustajaryhmät ja muut määräykset”.

14) Korvataan 19 a kohta seuraavasti:

”Tummanpunaiseksi luokitellulta alueelta saapuvien matkustajien, joilla on välttämätön tehtävä tai tarve, olisi 17 a kohdan mukaisesti ja 17 a a ja 17 a b kohdan mukaiset vapautukset huomioon ottaen täytettävä testausvaatimukset ja jätävä karanteeniin tai eristäydyttävä omaehtoisesti, edellyttäen että tämä ei vaikuta suhteettomasti heidän olennaiseen tehtäväänsä tai tarpeeseensa.

Poikkeuksellisesti kuljetusalan työntekijöiltä ja palveluntarjoajilta ei 19 kohdan b alakohdan mukaisesti pitäisi välttämättömien tehtävien hoitamisen aikana vaatia 17 ja 17 a kohdan mukaista covid-19-tartunnan havaitsemiseksi tehtävää testiä tai karanteenia. Jos jäsenvaltio painaa 18 a kohdan nojalla hätäjarrua ja vaatii tämän seurauksena kuljetusalan työntekijöiltä ja palveluntarjoajilta covid-19-tartunnan havaitsemiseksi tehtävää testiä, olisi käytettävä pika-antigeenitestejä eikä saisi vaatia karanteenia, mistä ei saisi aiheutua kuljetusten häiriöitä. Jos kuljetuksissa tai toimitusketjuissa aiheutuu häiriöitä, jäsenvaltioiden olisi välittömästi poistettava tai kumottava tällaiset järjestelmälliset testausvaatimukset, jotta voidaan turvata niin sanottujen vihreiden kaistojen toiminta.”

15) Korvataan 19 b kohta seuraavasti:

”Edellä olevassa 19 a kohdassa tarkoitettujen vapautusten lisäksi jäsenvaltioiden ei pitäisi vaatia testiä, karanteenia tai omaehtoista eristäytymistä raja-alueiden asukkailta, jotka matkustavat rajan yli päivittäin tai usein työnteon, liiketoiminnan, koulutuksen, perheen, terveydenhoidon tai läheisistä huolehtimisen vuoksi, erityisesti kun on kyse kriittisiä toimintoja suorittavista tai kriittisten infrastruktuurien kannalta keskeisistä henkilöistä. Jos tällaisilla alueilla otetaan käyttöön rajatylittävää matkustamista koskeva testausvaatimus, tällaisille henkilöille tehtävien testien tiheyden ja tyyppin olisi oltava oikeasuhteisia ja sallittava 17 a a ja 17 a b kohdassa tarkoitettujen vapautukset. Jos epidemiologinen tilanne rajan molemmiin puolin on suunnilleen sama, matkustamiseen liittyviä testausvaatimuksia ei pitäisi asettaa. Henkilöitä, jotka katsovat tilanteensa kuuluvan tämän kohdan soveltamisalaan, voitaisiin vaatia toimittamaan asiakirjatodisteita tai antamaan asiaa koskeva ilmoitus.”

16) Lisätään 19 c kohta seuraavasti:

”Vanhempansa tai vanhempiansa tai muiden henkilöiden kanssa matkustavilta alaikäisiltä ei pitäisi vaatia matkustamiseen liittyvää karanteenia tai omaehtoista eristäytymistä, jos heidän kanssaan matkustaville henkilöille ei aseteta tällaista vaatimusta esimerkiksi 17 a a ja 17 a b kohdassa tarkoitettujen vapautusten vuoksi. Lisäksi alle 12-vuotiaat lapset olisi vapautettava vaatimuksesta tehdä matkustamiseen liittyvä SARS-CoV-2-testi.”

17) Korvataan 20 kohta seuraavasti:

”Jäsenvaltioiden olisi harkittava sitä, että henkilöitä, jotka saapuvat niiden alueelle joukkoliikennevälineillä, joissa on ennalta määrätty istumapaikka tai hytti, vaadittaisiin toimittamaan matkustajatietolomakkeen tietosuojavaatimusten mukaisesti. Tätä varten jäsenvaltioita kannustetaan käyttämään EU Healthy Gateways -hankkeen puitteissa kehitettyä yhteistä sähköistä matkustajatietolomaketta⁽²⁾. Jäsenvaltioiden olisi myös harkittava liittymistä PLF-tietojenvaihtolustaan, jotta ne voivat parantaa rajatylittäviä kontaktien jäljitysvalmiuksiaan kaikkien liikennemuotojen osalta.”

18) Korvataan 23 kohta seuraavasti:

”Jos henkilöllä ilmenee oireita hänen saapuessaan määränpäähensä, testauksessa, diagnosoinnissa, eristämässä ja kontaktien jäljityksessä olisi noudatettava paikallista käytäntöä eikä maahantuloa saisi evätä. Tiedot saapumisen yhteydessä havaituista tapauksista olisi kontaktien jäljittämiseksi jaettava välittömästi niiden maiden kansanterveysviranomaisille, joissa asianomainen henkilö on oleskellut edeltävien 14 päivän aikana, käyttäen mahdollisuuksien mukaan PLF-tietojenvaihtolustaa tai muussa tapauksessa varhaisvaroitus- ja reagointijärjestelmää.”

19) Korvataan 25 kohta seuraavasti:

”EU:n digitaalista covid-19-todistusta koskevan asetuksen 11 artiklan mukaisesti jäsenvaltioiden olisi mahdollisimman pian ennen uusien toimenpiteiden voimaantuloa annettava asianomaisille sidosryhmille ja suurelle yleisölle selkeitä, ymmärrettäviä ja oikea-aikaisia tietoja vapaan liikkuvuuden rajoituksista, niihin mahdollisesti liittyvistä vaatimuksista (esimerkiksi tarve tehdä testi ennen lähtöä, ne SARS-CoV-2-testit, joiden perusteella rajoituksista voidaan luopua, tai tarve toimittaa matkustajatietolomakkeet) sekä toimenpiteistä, joita sovelletaan riskialueilta tuleviin matkustajiin. Nämä tiedot olisi pääsääntöisesti julkaistava 24 tuntia ennen toimenpiteiden voimaantuloa ottaen huomioon, että epidemiologiset hätätilanteet edellyttävät jonkin verran joustavuutta. Tiedot olisi julkaistava myös koneellisesti luettavassa muodossa.

Jäsenvaltioiden olisi säännöllisesti päivitettävä näitä tietoja, ja ne olisi asetettava saataville myös Re-open EU -verkkofoorumilla, jolla olisi oltava viittaus karttaan, jonka Euroopan tautienehkäisy- ja -valvontakeskus julkaisee säännöllisesti 10 ja 11 kohdan mukaisesti.

Toimenpiteiden sisältö, maantieteellinen soveltamisala ja henkilöryhmät, joihin niitä sovelletaan, olisi kuvattava selkeästi.”

20) Lisätään 25 kohdan jälkeen otsikko seuraavasti:

”EU:n digitaalisen covid-todistuksen käyttöönotto”.

21) Lisätään 25 a kohta seuraavasti:

”EU:n digitaalisen covid-todistuksen käyttöönotto olisi aloitettava mahdollisimman pian niiden teknisten eritelmien perusteella, joita jäsenvaltiot ovat kehittäneet sähköisten terveystietojen verkostossa⁽²³⁾.

⁽²²⁾ <https://www.euplf.eu/en/home/index.html>

⁽²³⁾ Saatavilla osoitteessa: https://ec.europa.eu/health/ehealth/covid-19_fi.

Ennen EU:n digitaalista covid-19-todistusta koskevan asetuksen soveltamisen aloittamista tässä suosituksessa olevien viittausten tuon asetuksen mukaisesti myönnettyihin todistuksiin olisi katettava myös muussa muodossa myönnetty todistukset, sanotun kuitenkin rajoittamatta muissa muodoissa olevien todistusten käyttöä mainitun asetuksen mukaisesti.”

Tehty Luxemburgissa 14 päivänä kesäkuuta 2021.

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
A. MENDES GODINHO
